

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 08-50809306**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2026-06-11

Planärende på samråd – Norrström 2 och Norrmalm 3:43

Svar på remiss från stadsbyggnadskontoret, dnr 2018-00426

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till detaljplan för fastigheten Norrström 2 och Norrmalm 3:43. Planförslaget syftar till att möjliggöra om- och påbyggnad av operabyggnaden för att ge Kungliga Operan förutsättningar att långsiktigt bibehållas och utvecklas inom fastigheten.

Förvaltningen förstår att Kungliga Operan har behov av att utvecklas och ser positivt på att de vill satsa på verksamheten riktad till barn och unga. Förvaltningen ser dock att föreslagen påbyggnad kommer att ge något ökad skuggning i Kungsträdgården, vilket kan påverka stadsmiljön och parkens vistelsevärden.

Enligt förvaltningen är det positivt att planförslaget innebär att den allmänna platsmarken utökas mot Kungsträdgården, vilket medför att staden får rådighet över samtliga alléträd i parken. Dessutom innebär utökad allmän platsmark en möjlighet för staden att begränsa bilparkering utmed Karl XII:s torg. Förvaltningen anser att denna justering av fastighetsgränserna skapar förutsättningar för att bättre kunna värna parkens träd samt för att kunna öka trygghet och trivsel för de som vistas i parken. Förvaltningen vill understryka vikten av att träden inom planområdet värnas samt skyddas under byggtiden. Dessa lindar är en del av de alléer som utgör den äldsta kvarvarande strukturen i parken och har både ekologiska och kulturella värden.

Fastigheten är markerad med blått på Stadsmuseets klassificeringskarta, vilket innebär att fastigheten bedöms ha synnerligen högt kulturhistoriskt värde och omfattas av förvanskningsförbud och varsamhetskrav vid ändring. Operabyggnaden är förklarad som statligt byggnadsminne sedan 1935 och har särskilda skyddsbestämmelser.

Fastigheten är belägen inom riksintresse för kulturmiljövården, Stockholms innerstad med Djurgården. I värdebeskrivningen för riksintresset framgår både övergripande aspekter som stadens front mot vattnet och stadens siluett, men även specifika drag och miljöer som uttryck för stadens historiska utveckling och Stockholms funktion som huvudstad. Mer information om skyddsbestämmelserna och kulturhistoriska värden finns i planbeskrivningen och övrigt underlag till detaljplanen.

Operabyggnaden har två huvudsakliga hyresgäster, Kungliga Operan och Operakällaren. Båda har lång kontinuitet i byggnaden och på platsen. Med undantag för tillbyggnaderna i östra delen av byggnaden har Kungliga Operans lokaler inte genomgått några genomgripande förändringar sedan byggnaden uppfördes, vilket medför ett flertal problem med arbetsmiljö, tekniska system och förutsättningar för den konstnärliga verksamheten. Arbetsmiljöproblemen berör både konstnärlig personal och övrig personal. Bland annat saknar Kungliga Hovkapellet orkesterrepetitionssal och repetitionssalarna för balett och opera har inte tillräckliga rumsmått för goda arbetsmiljöförhållanden.

Kungliga Operans uppdrag som nationalscen innebär att konstverken ska tillgängliggöras för en så stor del av befolkningen som möjligt. Ett fokus för detta arbete är barn och ungdomar. För att barn- och ungdomsverksamheten ska kunna utvecklas samtidigt som verksamheten på stora scenen upprätthålls ser Kungliga Operan ett behov av en ny mindre scen som kan komplettera befintlig verksamhet. Behovet är så stort att Kungliga Operan både ser ett behov av ombyggnad av befintliga lokaler och av att tillskapa nya lokaler.

Förslagen detaljplan

Planförslaget möjliggöra om- och påbyggnad av operabyggnaden för att ge Kungliga Operan förutsättningar att långsiktigt bibehållas och utvecklas inom fastigheten. Ett annat syfte är att säkerställa en god form, färg- och materialverkan i påbyggnaden som ska relatera till ursprungsbyggnadens utformning. Tillkommande byggnadsdelar ska hålla en hög arkitektonisk kvalitet i paritet med ursprungsbyggnaden och ge uttryck för opera- och balettverksamheten.

Enligt planförslaget ska påbyggnaden anpassas till utpekade värden inom riksintresseområdet Stockholms innerstad och Djurgården samt till byggnadens kulturhistoriska och konstnärliga värden.

Påbyggnaden lokaliseras till byggnadens östra del, mot Kungsträdgården, för att värna de höga värdena i den västra delen av byggnaden och relationen till miljön kring Gustav Adolfs torg och Norrbro. Byggnadens fasader mot Gustav Adolfs torg och Norrbro bevaras och skyddas genom särskilda bestämmelser. För att kunna genomföra föreslagen om- och påbyggnad krävs rivning av byggnadsdelar från 1960-talet samt delar av ursprungsbyggnaden från 1898. Planförslaget syftar vidare till att skydda och värna kulturhistoriska värden i kvarvarande delar av byggnaden genom skydds- och varsamhetsbestämmelser.

Operabyggnadens sida mot Kungsträdgården är idag uppbyggd av flera historiska lager med varierande arkitektoniska uttryck. Planförslaget är utformat för att begränsa negativ påverkan på kulturhistoriska värden genom att möjliggöra ett bevarande av läsbarheten av byggnadens årsringar.

Påbyggnaden mot Kungsträdgården skapar utrymme för en helt ny scen, repetitionslokaler och personalutrymmen. Den nya, mindre scenen ger framför allt barn- och ungdomsverksamheten bättre förutsättningar att möta sin publik. Med två scener möjliggörs fler föreställningar och ger Kungliga Operan flexibilitet att möta framtidens konstnärliga behov.

Planförslaget innefattar även en ny entré mot Jakobs torg som ska förbättra tillgängligheten och skapa en mer inbjudande miljö för besökare. Entrén leder till den nya scenen via en anslutande publikfoajé, som kan nyttjas dynamiskt för både dags- och kvällsaktiviteter. Foajén vetter mot Kungsträdgården med stora fönsterpartier och en terrass.

Planförslaget innebär en justering av fastighetsgränsen runtom operabyggnaden. Mot Kungsträdgården utökas allmän platsmark med användningsbestämmelsen (PARK) vilket ger staden rådighet över samtliga alléträd, markens förvaltning och hantering av felparkeringar.

Mot operabyggnadens övriga sidor föreslås en reglering av fastighetsgränsen. Delar av befintlig byggnad är idag placerad inom allmän platsmark och det finns behov av kvartersmark bland annat vid den nya entrén. Detaljplanen reglerar att delar av kvartersmarken mot Jakobs torg blir allmän plats (GATA) vilket

säkerställer allmänhetens tillgång samt stadens möjlighet till skötsel och underhåll.

Nuvarande utformning. Foto av operabyggnaden sett från sydöst. Bild hämtad från planbeskrivningen.

Illustration av operabyggnaden med föreslagen påbyggnad. Bild hämtad från planbeskrivningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen förstår att Kungliga Operan har behov av att utvecklas och ser positivt på att de vill satsa på verksamheten riktad till barn och unga. Förvaltningen ser dock att föreslagen påbyggnad kommer att ge något ökad skuggning i Kungsträdgården, vilket kan påverka stadsmiljön och parkens vistelsevärden.

Enligt förvaltningen är det positivt att planförslaget innebär att den allmänna platsmarken (PARK) utökas mot Kungsträdgården, vilket medför att staden får rådighet över samtliga alléträd i parken.

Dessutom innebär utökad allmän platsmark en möjlighet för staden att begränsa bilparkering utmed Karl XII:s torg. Enligt förvaltningen kan denna justering av fastighetsgränserna skapa förutsättningar för att bättre kunna värna parkens träd samt för att kunna öka trygghet och trivsel för de som vistas i parken.

Förvaltningen vill understryka vikten av att träden inom planområdet värnas samt skyddas under byggtiden. Dessa lindar är en del av de alléer som utgör den äldsta kvarvarande strukturen i parken och har både ekologiska och kulturella värden. Enligt miljöbalken har alléträd ett generellt biotopskydd. Kungsträdgården inklusive träd ligger inom trafiknämndens ansvar och planförslaget innebär således inga förändringar för stadsdelsnämndens parkdrift.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Planbeskrivning
2. Plankarta

På stadsbyggnadskontorets webbplats finns samtliga underlag till planhandlingarna:

<https://etjanster.stockholm.se/Byggochplantjansten/pagaendeplanar/beten/2018-00426>

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2026-06-03
Karin Ekrim, Avdelningschef	2026-06-03